

**Звітна доповідь ректора М. О. Кириченка
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ НА ПОСАДІ РЕКТОРА
ДВНЗ «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН України
за 2018 рік**

Згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» ректори закладів вищої освіти мають щороку звітувати перед трудовим колективом закладів про результати своєї роботи за рік, що минув, а також про виконання завдань, визначених у програмі кандидата на посаду ректора. Не відступаючи від цих правил, звітую перед Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України (далі – УМО) про проведену роботу та виконання своєї передвиборної програми від 29 січня 2018 р., розміщеної на сайті УМО.

Реалізуючи *стратегічні пріоритети розвитку Університету*, визначені у цій програмі, ми почали, передусім із забезпечення *належних умов для навчання та праці, подальшого зміцнення матеріально-технічної бази Університету, інформатизації і цифровізації освітнього та наукового процесів, розширення сфери освітніх послуг* тощо.

Для *створення належних умов навчання та праці*, зміцнення матеріально-технічного оснащення навчальних приміщень Університету у 2018 р. було здійснено капітальний ремонт методичного корпусу (з урахуванням усіх вимог щодо енергозбереження), а також теплопункту (з використанням сучасних технологій обліку тепла). Поліпшено умови освітньої діяльності кафедр ЦПО (зокрема, для проведення освітнього процесу на курсах підвищення кваліфікації та підготовки фахівців за очною формою навчання), з урахуванням санітарних норм обладнано навчальні аудиторії та робочі кабінети працівників Університету, а саме: закуплено 22 одиниці комп'ютерної техніки на суму 196,5 тис. грн, 12 одиниць меблів на суму 63,5 тис. грн. Здійснено поточний ремонт методичного корпусу власними силами на суму 236 тис. грн.

Зміцнено парк комп'ютерної техніки УМО, який тепер нараховує 73 персональних комп'ютери та 44 ноутбуки. В Університеті створено керовану локальну комп'ютерну мережу, яку під'єднано до мережі Інтернет. Публічні

відкриті зони Wi-Fi забезпечують доступ до мережі Інтернет слухачам/студентам, які навчаються у І корпусі та проживають у гуртожитку, а також відвідувачам бібліотеки УМО.

У 2018 р. у гуртожитку Університету було облаштовано дві кухні на суму 40,7 тис. грн. Для поліпшення побутових умов проживання студентів та слухачів закуплено 28 ліжок та матраців на суму понад 80 тис. грн, укладено угоду з підприємством «Постирай-ка» щодо встановлення на поверхах пральних машин.

Порівняно з 2017 роком відсоток надходження коштів за спеціальним фондом у 2018 р. зріс на 30,5%.

З метою сприяння *інформатизації і цифровізації освітнього та наукового процесів* до штатного розпису УМО, згідно з наказом № 01-01/599 від 29.12.2018 р., уведено посаду проректора з цифровізації освітньо-наукової діяльності, на яку призначено доктора педагогічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України О. М. Спіріна, а до штатного розпису ЦПО уведено посаду заступника директора з організації дистанційного навчання, на яку призначено доктора педагогічних наук, професора Л. А. Карташову. Посилено взаємодію ЦПО із закладами післядипломної освіти України, змінено назву Інституту з Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти на Центральний інститут післядипломної освіти, а також перейменовано 2 кафедри у зв'язку з реформатуванням їх діяльності (кафедра професійної та вищої освіти і права; кафедра публічного адміністрування та менеджменту освіти). Відбулося також певне перезавантаження діяльності Консорціуму закладів післядипломної освіти та Українського відкритого університету післядипломної освіти, визначено нові пріоритети.

З метою *розвитку академічної демократії* та оптимізації роботи Вченої ради Університету створено комісії Вченої ради з основних питань діяльності Університету.

Удосконалено планування діяльності УМО завдяки запровадженню, крім річного, помісячного плану роботи.

Реалізуючи стратегічний пріоритет щодо **забезпечення конкурентоспроможності Університету на ринку освітніх послуг** і враховуючи зміни, що відбулися у нормативно-правовому полі щодо акредитації та ліцензування закладів вищої освіти, Університетом у 2018 р. було проліцензовано нову спеціальність 016 «Спеціальна освіта», галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка» для надання освітніх послуг здобувачам вищої освіти за другим (магістерським) рівнем. Наразі відповідно до графіка подано матеріали до Міністерства освіти і науки України для проходження акредитації освітньо-професійних програм з «Педагогіки вищої школи» та «Християнської педагогіки» за другим (магістерським) рівнем (спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки», галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»).

З метою **підвищення якості надання освітніх послуг** було оновлено зміст післядипломної педагогічної та вищої освіти в УМО на засадах упровадження сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, підвищення ефективності дистанційних форм навчання.

Приємно відзначити, що упродовж 2018 року УМО завдяки співпраці з МОН України та ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (ІМЗО) поновив позиції провідного закладу освіти України з розроблення навчально-методичного супроводу для підготовки працівників освітньої галузі до реалізації Концепції «Нова українська школа» (НУШ) та упровадження реформи децентралізації управління освітою. Науковці Університету взяли активну участь у розробленні Орієнтовної навчальної програми підготовки тренерів для вчителів перших класів НУШ у 2018–2019 і 2019–2020 н. р., затвердженої наказом МОН України від 15.01.2018 № 36, Типової освітньої програми з підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів післядипломної педагогічної освіти (ЗППО), затвердженої цим же наказом МОН України. За дорученням МОН України та ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» здійснено психолого-педагогічну експертизу електронних версій 10 підручників для 1 класу закладів загальної середньої освіти, поданих на конкурсний відбір проектів підручників у 2018 р.

У межах співпраці з МОН України та ІМЗО робочою групою УМО розроблено Модульну програму підвищення кваліфікації керівників Нової української школи, затверджену на засіданні Вченої ради ДВНЗ «УМО» 19.09.2018 р. (протокол № 7), порушено клопотання перед МОН України про затвердження її як типової. Розроблено 45 нових тем, 8 спецкурсів, 6 тренінгів, призначених для особистісного й професійного розвитку педагога Нової української школи. На Віртуальній кафедрі андрагогіки ЦПО започатковано рубрику «Професійний розвиток педагога Нової української школи», надруковано 4 спецвипуски Всеукраїнського журналу «Методист» із питань професійного розвитку педагога НУШ в умовах формальної і неформальної освіти (2018, № 2–6). В електронній бібліотеці НАПН України розміщено 53 публікації викладачів ЦПО з проблеми підготовки кадрів для роботи в Новій українській школі. Індекс скачування цих матеріалів становить 7368.

За підтримки МОН України буде видано тиражем понад 3 тисячі примірників «Збірник програм спецкурсів для педагогічних працівників». Проведено ряд заходів і курсів для слухачів з on-line трансляцією із залученням провідних зарубіжних освітян (так, проф. Н. І. Клокар запросила на свої заходи зі слухачами курсів підвищення кваліфікації керівника проекту «Фінська підтримка реформи української школи» Арто Ваахтокарі). За запитами місцевих і регіональних освітніх установ ЦПО проведено виїзні курси на базі закладів освіти в 16 областях України та м. Києва, на яких навчалися 1400 слухачів.

Особливої уваги потребує відділення підготовки іноземних громадян до вступу до вищих навчальних закладів Університету. Нині тут навчаються 44 слухачі. Наступного року планується збільшити їхню кількість до 50. У діяльності цього відділення питання педагогічного супроводу, дипломатичних і міжкультурних відносин є не менш важливими, ніж питання освітньої діяльності. Ми знаємо проблеми відділення, які обов'язково вирішуватимемо в подальшому. Водночас звертаємо увагу на нововведення, що сприяють створенню працівниками відділення привабливого іміджу УМО та України взагалі і в оформленні своїх приміщень, і в спілкуванні з іноземними

студентами, і в упровадженні нових для УМО форм освітньої діяльності: інтегрованих практичних занять-екскурсій, тематичних культурно-просвітницьких заходів, виставки «Україна єднає», на якій іноземні студенти представили фотоматеріали про свою Батьківщину тощо.

Звітуючи про реалізацію у 2018 р. стратегічних пріоритетів розвитку Університету за напрямками **наукової та інноваційної діяльності**, зазначу, що організація цієї роботи відбувалася у межах Закону України «Про вищу освіту», спрямовувалася на «забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності» й відповідала завданням закладів вищої освіти, визначеним у ст. 26 Закону: «Проведення наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень і забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації і використання отриманих результатів в освітньому процесі ЗВО». Метою, до досягнення якої має прагнути УМО, є, згідно з програмою ректора, **перетворення закладу на науково-дослідницький Університет з колективом професіоналів у галузі освіти та науки, який поєднує інноваційну діяльність з розробленням сучасних освітніх проектів.**

Для реалізації цієї мети упродовж 2018 року співробітниками кафедр структурних підрозділів Університету проводилася *науково-дослідна робота за 12 прикладними темами відповідно до чотирьох напрямів:*

- Напрямок 9. Якість освіти. Управління розвитком освіти;
- Напрямок 31. Післядипломна освіта;
- Напрямок 17. Психологія професійної освіти, організаційна психологія та психологія праці;
- Напрямок 3.1. Економічні науки.

За звітний період опубліковано 466 наукових праць. Отримані результати дослідження за темами розміщено у репозитарії ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України та в електронній бібліотеці НАПН України (Режим доступу: <http://umo.edu.ua/kataloghi-vidanj-strukturnikh-pidrozdiliv>), (Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705635>).

Окрім здійснення наукової діяльності в межах кафедр і наукових лабораторій на громадських засадах, працівниками відділу науково-організаційної роботи подано пакет документів на отримання УМО гранту МОН України на виконання наукової теми, а також на конкурс проектів наукових досліджень НАПН України, виконання яких розпочнеться у 2020 р.

Наш Університет має найбільшу кількість аспірантів серед підвідомчих установ НАПН України – 91 особу, які навчаються за трьома науковими спеціальностями: «Освітні, педагогічні науки», «Психологія», «Публічне управління та адміністрування». Наукове керівництво й консультування аспірантів і докторантів здійснюють 11 докторів наук та 14 кандидатів наук, які реалізують освітньо-наукову програму відповідно до розкладу, поєднуючи формальну освіту аспірантів з неформальною у форматі роботи літньої й осінньої Шкіл молодого науковця.

У звітному році скориговано навчальні плани підготовки докторів філософії, розроблено та введено в дію «Положення про організацію освітнього процесу на третьому освітньо-науковому рівні підготовки здобувачів вищої освіти – доктор філософії» та Порядок визнання Вченою радою УМО наукових ступенів, здобутих в іноземних закладах вищої освіти.

Зріс авторитет УМО у науковій спільноті України. Зокрема, до нас з офіційними запитами про експертні висновки щодо наукових тем і науково-методичних матеріалів звертаються МОН України, ІМЗО, Державна служба забезпечення якості освіти. Лише з початку цього року ми підготували й надали два таких експертних висновки.

Активізувалася експериментальна робота Університету, зросла кількість всеукраїнських експериментів (за рішенням МОН України). У 2018 р. їх було сім, на 2019 р. залишилося п'ять, оскільки два з семи успішно завершено. Результати експериментів оприлюднено під час освітянських виставок на круглих столах В. В. Олійника, О. М. Отич, Т. М. Сорочан, Л. М. Сергєєвої та Л. Г. Кондратової. Інформацію про ці заходи представлено на сайтах НАПН України та УМО (тут упевнено веде лідерство проф. Л. М. Сергєєва), а також

уміщено в ювілейному виданні НАПН України до 25 річчя від дня її заснування.

Окреме ювілейне академічне видання з цієї серії, що теж побачило світ у 2018 р., було присвячене науковим школам та концепціям учених НАПН України. І в цьому виданні також висвітлено інформацію про наукові школи УМО та доробки наших учених, передусім, академіка В.В. Олійника.

Інноваційні розробки Університету та його науково-педагогічних працівників, а також доробок наукової школи академіка В. Олійника вміщено і в V томі найпрестижнішого наукового видання України – «Науковці України – еліта держави».

До ювілею академіка В. Олійника вихованцями його наукової школи підготовлено колективну монографію «Відкрита освіта: інноваційні технології та менеджмент», яка здобула II місце у номінації «Монографія» на конкурсі наукових праць серед учених НАПН України за 2018 р. Вручення нагороди відбудеться 5 квітня на загальних зборах Академії.

Маємо позитивні зрушення і в науково-видавничій діяльності УМО, якою опікується редакційно-видавничий відділ. Так, упродовж 2018 року зареєстровано наукові видання Університету в інформаційній базі CrossRef та отримано ідентифікатори цифрового об'єкта (Digital Object Identifier) (DOI) для наукових статей у фаховому збірнику наукових праць «Вісник післядипломної освіти» (серії: «Педагогічні науки», «Соціальні та поведінкові науки»). Університет менеджменту освіти НАПН України представлено також у глобальній мережі Інтернет сайтом <http://umo.edu.ua>.

Свідченням успішності наукової й інноваційної діяльності УМО у 2018 р. є здобуття закладом почесного звання «Лідер наукової та науково-технічної діяльності», а також отримання Університетом та його працівниками золотих медалей, дипломів і сертифікатів під час освітянських виставок у номінаціях «Інноваційний розвиток освіти та сучасні педагогічні технології», «Інноваційне освітнє середовище: нові виклики та сучасні рішення», «Інформаційні ІТ-технології у вищому навчальному закладі».

Звітуючи про реалізацію стратегічних пріоритетів розвитку Університету за *міжнародним напрямом*, слід сказати, що ректором усіляко підтримувалася і заохочувалася міжнародна освітня співпраця і на адміністративному рівні, і на рівні безпосередньої участі у міжнародних заходах.

Так, у 2018 р. очолювана ректором делегація Університету брала участь у VI Світовому форумі лідерів освіти у Південній Кореї, під час якого було підписано ряд угод та меморандумів із профільними зарубіжними інституціями та закладами вищої освіти. Це дало можливість розширити географію країн, з якими співпрацює УМО, а також інтенсифікувати співпрацю з посольствами іноземних країн у площині культурних, наукових та академічних обмінів для студентів і викладачів Університету.

Так, в Університеті нині реалізується програма академічної мобільності в межах міжнародної угоди з Гуманітарно-природничим університетом імені Яна Длугоша в Ченстохові (Республіка Польща), згідно з якою відбувся академічний обмін студентів та наукове стажування викладачів наших закладів (Маріола Міровска – З. В. Рябова). До речі, пані Міровска є зарубіжним здобувачем наукового ступеня доктора педагогічних наук в УМО і 26.03.2019 р. відбувся успішний захист її дисертації на засіданні спеціалізованої Вченої ради (науковий консультант – В. В. Олійник).

Започатковано нову форму освітньої діяльності – запрошення візитуючих професорів для читання лекцій студентам УМО та фахівцям різних спеціальностей з усієї України. Піонером у цій діяльності стала кафедра психології та особистісного розвитку (завідувач кафедри психології та особистісного розвитку П. В. Лушин), яка прийняла на початку березня цього року італійського візитуючого професора Алессандро де Карло із Університету ім. Джустина Фортунато (м. Беневенто, Італія).

До інших результатів міжнародної діяльності, яких ми досягли за 2018 рік, слід віднести завершення двох міжнародних проектів: з DVV-International (Т. М. Сорочан) та KulturKontakt Austria (15 працівників УМО). За результатами першого проекту під егідою МОН України та НАПН України

проведено Тиждень освіти дорослих в Україні, за результатами другого – створено й упроваджено в освітню діяльність закладів післядипломної освіти та закладів загальної середньої освіти у різних регіонах України посібник «Нові вимоги до компетентностей директорів шкіл в Україні», підготовлено тренерів для розвитку цих компетентностей у керівників шкіл України, під егідою МОН України проведено Всеукраїнський семінар «Лідерство і менеджмент змін у шкільній реформі» (16.10.2018 р.), навчальні тренінги для науково-педагогічних працівників, магістрів та слухачів курсів підвищення кваліфікації Університету.

Як продовження цього проекту на початку 2019 року КультурКонтактом спільно з УМО та закладами післядипломної педагогічної освіти з трьох областей України (Одеської, Житомирської, Вінницької) започатковано новий проект «Компетентності лідерства та менеджменту для розвитку якості в опорних школах» (2019–2020).

Крім цього, від УМО подано заявки на участь ще у двох міжнародних проектах.

Готується проектна заявка по Erasmus+ K2.

Ми високо цінуємо співпрацю з американським волонтером – психологом та соціальним працівником у галузі захисту дітей та сімейної терапії Джиммі Хіллом, який допомагає УМО з багатьох напрямів міжнародного спілкування. Нині він працює над перекладом ювілейного буклета УМО, що дуже потрібно для організації взаємодії з міжнародними партнерами. Цю співпрацю ми плануємо продовжувати і всіляко розвивати.

У 2018 р. активно здійснювалася спільна міжнародна видавнича діяльність УМО із зарубіжними партнерами, за результатами якої опубліковано статті 10 наших викладачів у «XIX Польсько-українському рочнику», подано статті до XX випуску цього видання.

Науково-педагогічні працівники Університету входять до зарубіжних редакційних колегій, є рецензентами та членами наукової ради в «Польсько-українському рочнику» в Ченстохові; Міжнародному збірнику науково-

практичної конференції «Управління якістю вищої освіти: проблеми та перспективи» в Лондоні та в інших зарубіжних друкованих виданнях.

Нині відбувається завершальний етап українсько-литовської співпраці з підготовки колективної монографії «Горизонт духовності виховання», у якій узяли участь провідні вчені України. На засіданні науково-методичної та Вченої рад УМО рукопис вже рекомендовано до друку. Сподіваємося, що цього року відбудеться презентація цієї праці.

Переходячи до інформації про реалізацію такого стратегічного пріоритету розвитку Університету, який стосується *всебічного сприяння студентському самоврядуванню, творчій самореалізації кожного, участі студентів, аспірантів та докторантів в управлінні Університетом*, хочу з приємністю відзначити активізацію діяльності Ради молодих учених і Студентської колегії УМО за останній період. Так, нещодавно відбулися чергові засідання цих молодіжних спільнот, на яких було обрано їх нових голів (Юлію Махновець – Ради молодих учених та Єлизавету Чепенко – Студентської колегії), визначено завдання діяльності на 2019 рік, ухвалено річний план роботи. Інформацію про ці заходи представлено на сайті Університету та у студентській газеті.

За підтримки Центру інформаційних технологій Університету діяльність Студентської колегії УМО висвітлюється на офіційному сайті Університету в розділі «Здобувачам вищої освіти». Офіційні сторінки РМУ та Студентської колегії УМО зареєстровано в соціальних мережах «Facebook», «Instagram», де висвітлюються новини з життя студентської і наукової молоді. Безумовно, це є важливим внеском у створення позитивного іміджу УМО та профорієнтаційну роботу Навчально-наукового інституту менеджменту та психології.

Отже, підводячи підсумки звіту, можу сказати, що у 2018 р. ми зміцнили лідерські позиції ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» як сучасного університету європейського рівня та лідера післядипломної освіти й освіти дорослих, про що свідчить здобуття почесного звання «Лідер післядипломної освіти».

Ми відзначили 65-річний ювілей УМО, підготувавши низку науково-інформаційних видань, серед яких бібліографічний покажчик наукових праць викладачів УМО, анотований каталог праць переможців Всеукраїнського конкурсу наукових і методичних праць з проблем післядипломної освіти, буклет про УМО, два ювілейні випуски часопису «Післядипломна освіта в Україні», колективна монографія «Відкрита освіта: інноваційні технології та менеджмент».

До ювілею ми заснували Почесну відзнаку Університету «За звитяжну працю у сфері ППО», яку вручили тим працівникам, які зробили найбільший внесок у розвиток нашого закладу освіти та галузі післядипломної освіти. Інших працівників було нагороджено Грамотою Верховної Ради України; Подякою НАПН України; медаллю НАПН України «Володимир Мономах»; медаллю НАПН України «Григорій Сковорода»; медаллю НАПН України «Ушинський К. Д.»; Почесною грамотою НАПН України; Грамотою НАПН України; Подякою НАПН України; грамотами і подяками Департаменту освіти і науки КМДА (32); грамотами і подяками ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (92 працівники).

Водночас, відзначаючи успіхи і здобутки за 2018 рік, неможливо не згадати **проблемні моменти**, які ще потребують вирішення у майбутньому:

1. Не вирішеною залишається ситуація з розподілом категорій здобувачів освітніх послуг у галузі вищої й післядипломної освіти між інститутами УМО. Немає виваженого рішення щодо того, чи залишити за кафедрами ЦПО право на підготовку магістрів, чи віддати усіх студентів до НН ІМП.

2. Великою залишається заборгованість за навчання у НН ІМП, меншою – у ЦПО.

3. Не розроблено механізми стимулювання праці працівників відділів Університету, високою є плинність кадрів та певна моральна невдоволеність людей умовами праці.

4. Перешкодою для ефективної організації наукової роботи є відсутність її державного фінансування, незважаючи на те, що УМО внесено до

Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави, і за результатами атестації наукових установ Університет увійшов до категорії А.

5. Не повною мірою використано резерв демократизації управління УМО.

6. Не створено асоціацію випускників УМО, хоча цю роботу вже розпочато.

З огляду на це, **перспективи подальшої роботи** пов'язуються з:

- розвитком інноваційної освітньої діяльності УМО і НПП;
- створенням Наглядової ради Університету із залученням провідних науковців, керівників органів влади, промислових підприємств та громадськості;
- посиленням наукової складової діяльності УМО, забезпеченням належної підготовки до проведення атестації наукової діяльності Університету у 2020 р;
- розробленням механізмів відновлення державного фінансування наукової діяльності в УМО. Можливо, для цього необхідно буде реорганізувати відділ науково-організаційної роботи, відділ аспірантури й докторантури, редакційно-видавничий відділ, відділ навчально-методичного забезпечення (частково) у навчально-науково-виробничий центр (сектор), якому, згідно зі ст. 33, п. 7, пп. 2 Закону України «Про вищу освіту», буде надано право забезпечувати освітньо-наукову підготовку здобувачів освітнього рівня доктора філософії та доктора наук за ліцензованими в УМО науковими спеціальностями, а також проводити наукові дослідження. Така зміна структури УМО сприятиме підвищенню ефективності його наукової й інноваційної діяльності, забезпеченню соціального захисту працівників цих відділів;
- оновленням складу редакційних колегій фахових наукових видань УМО і внесенням їх до оновленого Переліку наукових

фахових видань, затвердженого МОН України. Важливим завданням редакційно-видавничого відділу є створення єдиної бази даних про всі друковані видання УМО;

- завершенням створення бібліометричних профілів наукових, науково-педагогічних працівників у Google Scholar та їх представленням у системі «Бібліометрика української науки»;
- зміцненням інформаційно-технічної бази УМО, введенням цифровізації освітньо-наукової діяльності й управління;
- сучасним оздобленням відремонтованих приміщень та аудиторій УМО.

Хочу висловити подяку колективу ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», колективам інститутів, кафедр, центрів та відділів, професорам, доцентам, докторам та кандидатам наук, старшим викладачам за командну роботу, за розуміння проблем розвитку Університету, за творчу, самовіданну та креативну працю.